MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

Informacja sygnalna na temat zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w II półroczu 2017 roku[1]

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Podstawowym źródłem informacji odnośnie zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności wykorzystywanym w monitoringu na poziomie kraju są dane pochodzące z systemów informatycznych stosowanych w urzędach pracy. Z uwagi na fakt, że dane te stanowią zaledwie pewną część informacji na temat rynku pracy w monitoringu wykorzystane zostały również dane z prowadzonego przez wojewódzkie urzędy pracy badania ofert pracy w Internecie.

Równocześnie urzędy pracy w 2017 roku kontynuowały badanie pt. Barometr zawodów. Jest to badanie uzupełniające w stosunku do monitoringu zawodów. Przede wszystkim jest to badanie jakościowe, w którym oceny czy dana grupa zawodów będzie deficytowa, zrównoważona czy nadwyżkowa dokonują paneliści (eksperci). Podkreślenia wymaga, że w barometrze stworzono własną, na potrzeby badania klasyfikację zawodów. Zatem grupy zawodów mogą różnić się od przedstawionych w monitoringu z uwagi na wykorzystanie różnych klasyfikacji, ale również zastosowanie innych metod definiowania grup deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych.

Na poziomie kraju w II półroczu 2017 r. nie wystąpiły grupy elementarne maksymalnie deficytowe ani maksymalnie nadwyżkowe. Zidentyfikowano natomiast 52 grupy elementarne deficytowe, 14 grup elementarnych zrównoważonych oraz 11 grup elementarnych nadwyżkowych. Grupy elementarne deficytowe i zrównoważone zostały uszeregowane od najmniejszej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy (B/O_t^k), grupy elementarne nadwyżkowe od największej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy.

	Nazwa grupy elementarnej
DEFICYT	Pośrednicy pracy i zatrudnienia
	Programiści aplikacji
	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediów
	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
	Administratorzy systemów komputerowych
	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
	Ankieterzy
	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych
	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych
	Funkcjonariusze służby więziennej
	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
	Agenci i administratorzy nieruchomości
	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
	Lektorzy języków obcych
	Sortowacze odpadów
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych
	Technicy sieci internetowych
	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	Kierownicy do spraw finansowych
	Układacze towarów na półkach
	Magazynierzy i pokrewni
	Agenci sprzedaży bezpośredniej
	Operatorzy maszyn do szycia

[1] Grupy elementarne zawodów zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (Dz.U. z 2014 r., poz. 1145, z późn.zm.)

DEFICYT	Doradcy finansowi i inwestycyjni
	Przedstawiciele handlowi
	Specjaliści do spraw sieci komputerowych
	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych
	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi
	Pielęgniarki z tytułem specjalisty
	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
	Sekretarze prawni
	Pracownicy obsługi płacowej
	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
	Asystenci nauczycieli
	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
	Kierowcy samochodów ciężarowych
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości
	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej
	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)
	Kierownicy do spraw strategii i planowania
RÓWNOWAGA	Inżynierowie telekomunikacji
	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani
	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)
	Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
	Kierownicy w gastronomii
	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy
	Elektrycy budowlani i pokrewni
	Kierownicy do spraw budownictwa
	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
	Inżynierowie elektronicy
	Pracownicy działów kadr
	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)
NADWYŻKA	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta
	Pracownicy usług domowych
	Fryzjerzy
	Robotnicy leśni i pokrewni
	Ogrodnicy
	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych
	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni
	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Robotnicy budowy dróg

Wprawdzie na poziomie kraju jako maksymalnie nadwyżkowe nie wystąpiły takie grupy, jak np.: policjanci, czy funkcjonariusze służb specjalnych, ale pojawiły się one w niektórych województwach np. w wielkopolskim, lubelskim oraz warmińsko-mazurskim, max. nadwyżka wynika z nieujmowania ofert dla niektórych zawodów w Centralnej Bazie Ofert Pracy prowadzonej przez urzędy pracy, a wyłącznie publikowania ich w Biuletynach Informacji Publicznej.

Fakt, że dana grupa zawodów pozostaje deficytowa, zrównoważona lub nadwyżkowa na poziomie kraju nie oznacza, że tak samo wygląda to we wszystkich województwach. Sytuacja w tym zakresie pozostaje zróżnicowana, co prezentują kartogramy.

Legenda do map

- grupa maksymalnie deficytowa
- grupa deficytowa
- grupa zrównoważona
- grupa nadwyżkowa
- grupa maksymalnie nadwyżkowa

Grupy elementarne deficytowe

Pośrednicy pracy i zatrudnienia

Programiści aplikacji

Projektanci aplikacji sieciowych i multimediów

Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste

Administratorzy systemów komputerowych

Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)

Ankieterzy

Pracownicy usług osobistych gdzie indziej nieskalsyfikowani

Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych

Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food

Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych

Funkcjonariusze służby więziennej

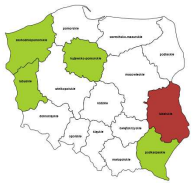

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej nieskalsyfikowani

Agenci i administratorzy nieruchomości

Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowy

Specjaliści do spraw sprzedaży (z wył. technologii informacyjno-komunikacyjnych

Lektorzy języków obcych

Sortowacze odpadów

Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych

Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych

Technicy sieci internetowych

Robotnicy stanu surowego i pokrewni gdzie indziej nieskalsyfikowani

Kierownicy do spraw finansowych

Układacze towarów na półkach

Magazynierzy i pokrewni

Agenci sprzedaży bezpośredniej

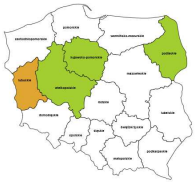

Operatorzy maszyn do szycia

Doradcy finansowi i inwestycyjni

Przedstawiciele handlowi

Specjaliści do spraw sieci komputerowych

Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani

Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych

Monterzy gdzie indziej nieskalsyfikowani

Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe

Sekretarze prawni

Pracownicy obsługi płacowej

Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej

Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych

Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym

Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji

Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów

Asystenci nauczycieli

Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr

Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży

Kierowcy samochodów ciężarowych

Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych

Specjaliści do spraw rynku nieruchomości

Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej i internetowej

Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)

Kierownicy do spraw strategii i planowania

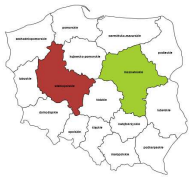

Grupy elementarne zrównoważone

Inżynierowie telekomunikacji

Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani

Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)

Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji

Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych

Kierownicy w gastronomii

Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani

Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy

Elektrycy budowlani i pokrewni

Kierownicy do spraw budownictwa

Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych

Inżynierowie elektronicy

Pracownicy działów kadr

Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)

Grupy elementarne nadwyżkowe

Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta

Pracownicy usług domowych

Fryzjerzy

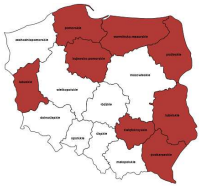

Robotnicy leśni i pokrewni

Ogrodnicy

Takielarze i monterzy konstrukcji liniowych

Klasyfikatorzy żywności i pokrewni

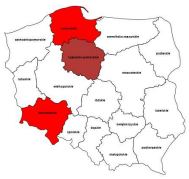

Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni

Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich

Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej nieskalsyfikowani

Robotnicy budowy dróg

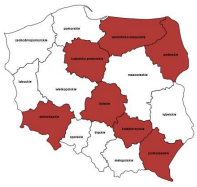

UWAGI METODYCZNE

Podstawowymi miernikami stosowanymi w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki są:

Wskaźnik dostępności ofert pracy

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

gdzie: $\bar{B}_t^k$ – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t
$\bar{O}_t^k$ – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie: DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

Wskaźnik płynności bezrobotnych

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

gdzie: OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki, co prezentuje tabela.

Zawody deficytowe	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
maksymalnie deficytowe	$B/O_t^k = 0$	$\mathrm{WDB}_t^k \leq Me$ lub *brak wartości*	$WPB_t^k \geq 1$ lub *brak wartości*
deficytowe	$B/O_t^k < 0{,}9$	$\mathrm{WDB}_t^k \leq Me$ lub *brak wartości*	$WPB_t^k \geq 1$ lub *brak wartości*
zrównoważone	$0{,}9 \leq B/O_t^k \leq 1{,}1$	$\mathrm{WDB}_t^k \leq Me$ lub *brak wartości*	$WPB_t^k \geq 1$ lub *brak wartości*
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1{,}1$ lub *brak wartości*	$\mathrm{WDB}_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$
maksymalnie nadwyżkowe	$B/O_t^k = brak\ wartości$	$\mathrm{WDB}_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Opracowano: Wydział Analiz i Statystyki (AM)